

Resebrev Nr 76

23–31 juli 1982

AHMEDABAD–BOMBAY–PUNE

Efter fem månader på resa nådde jag Bombay efter kort besök i Ahmedabad för att se Mahatma Gandhis ashram. Veckolång vistelse på en anglo-indisk skola hos familjen Myall och levde ett behagligt liv nästan som hemma i Sverige. Dessutom gjorde jag intressanta studiebesök till verkamheter för synskadade och blinda, träffade Gautam Navlakha på Economic and Political Weekly, samt utforskade Bombay varvid jag upptäckte en illuster samling utrangerade brittiska statyer i Victoria Gardens. Från Bombay vidare till Pune och ett angenämt svalare klimat.

Elever vid St Peter's School i Bombay

Juli 1982						vecka 29	
19	20	21	22	23	24		
Måndag Sara 289 82-07-19	Tisdag Margareta 201 82-07-20	Onsdag Johanna 202 82-07-21	Torsdag Magdalena 203 82-07-22	Freitag Emma 204 82-07-23	Lördag Kristina 205 82-07-24		
	Pote Rest, Bombay	Indrad- passet upp för gälla.	Bombay x	Indrad- passet upp- för gälla.			
6.25: Jothpura	Ahmedabad	Till Bombay	Konkarta Suresh Ahuja f. ins.	Bombay	Bombay	8	
		Ahmedabad - Bombay 7.10-15.30		Ring Ahuja		9	
		Pote Rest- tanke.		Estd al Fitr (skul gå Rana- dan)		10	
		Bo hos Danyel i Mazgaon				11	
Jothpura- Ahmedabad 19-20-9.55				19.30 Med Myllorpen till till vänner.		12	
						13	
						14	
						15	
						16	
						17	
						18	
						19	
						20	
						25 Söndag Jacob 206 82-07-25	
						Kristi Förlorings dag Bombay	

Juli-Aug 1982						vecka 30	
26	27	28	29	30	31		
Måndag Jesper 207 82-07-26	Tisdag Marta 208 82-07-27	Onsdag Boevic 209 82-07-28	Torsdag Olaf 210 82-07-29	Freitag Algot 211 82-07-30	Lördag Ellin 212 82-07-31		
Bombay	Bombay	Bombay	Bombay x	Bombay - Poona	Poona		
						8	
						9	
						10	
						11	
						12	
						13	
						14	
						15	
						16	
						17	
						18	
						19	
						20	
						1 Söndag Per 213 82-08-01	
						B o Tref. Pune - Miraj 13.50 - 20.00	

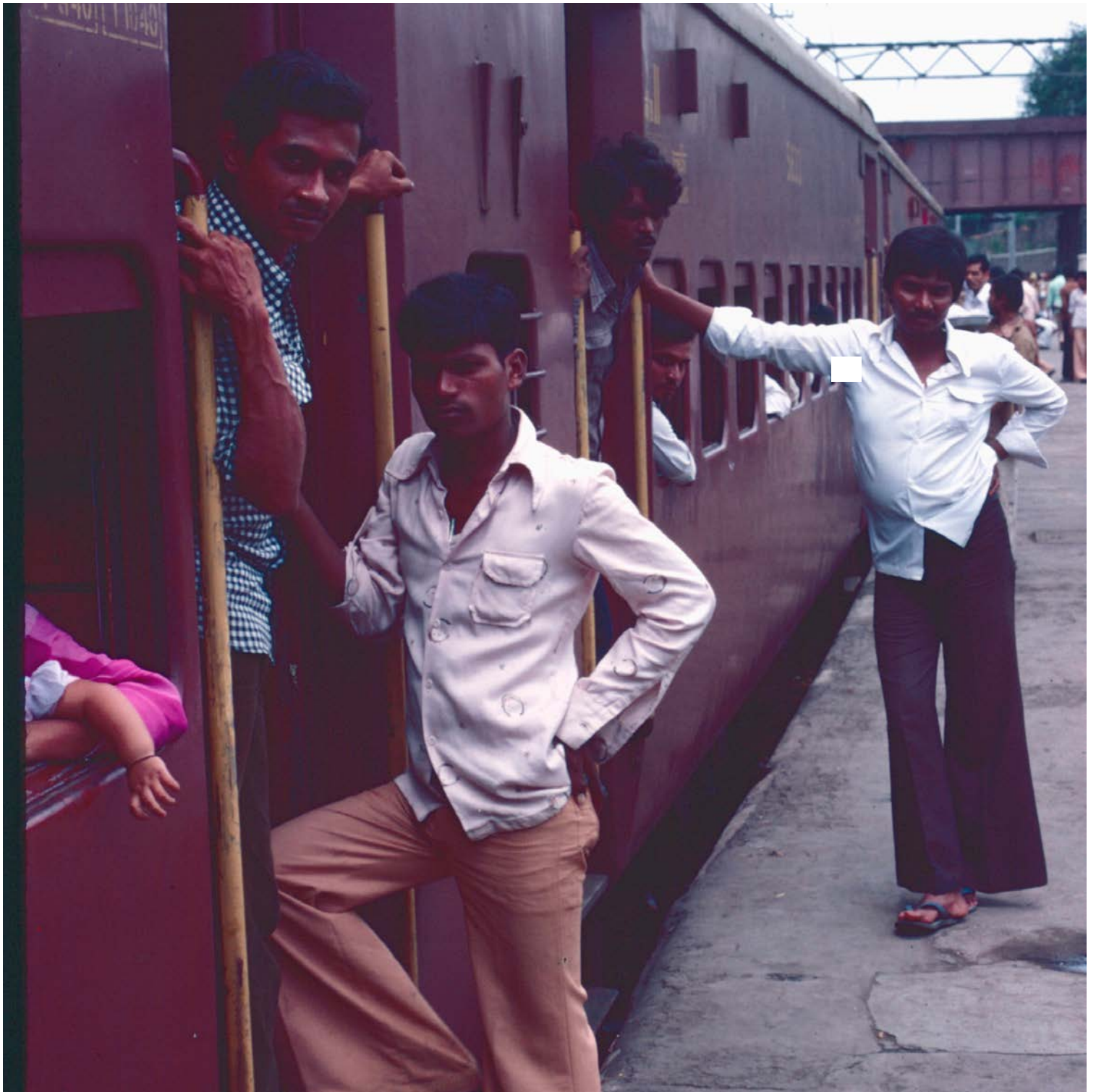

Victoria Gardens i Bombay, slutstationen för brittiska kolonialmaktens hjältestatyer av framstående representanter för deras styre över Indien fram tills självständigheten 1947.

Mahatma Gandhis ashram i Ahmedabad

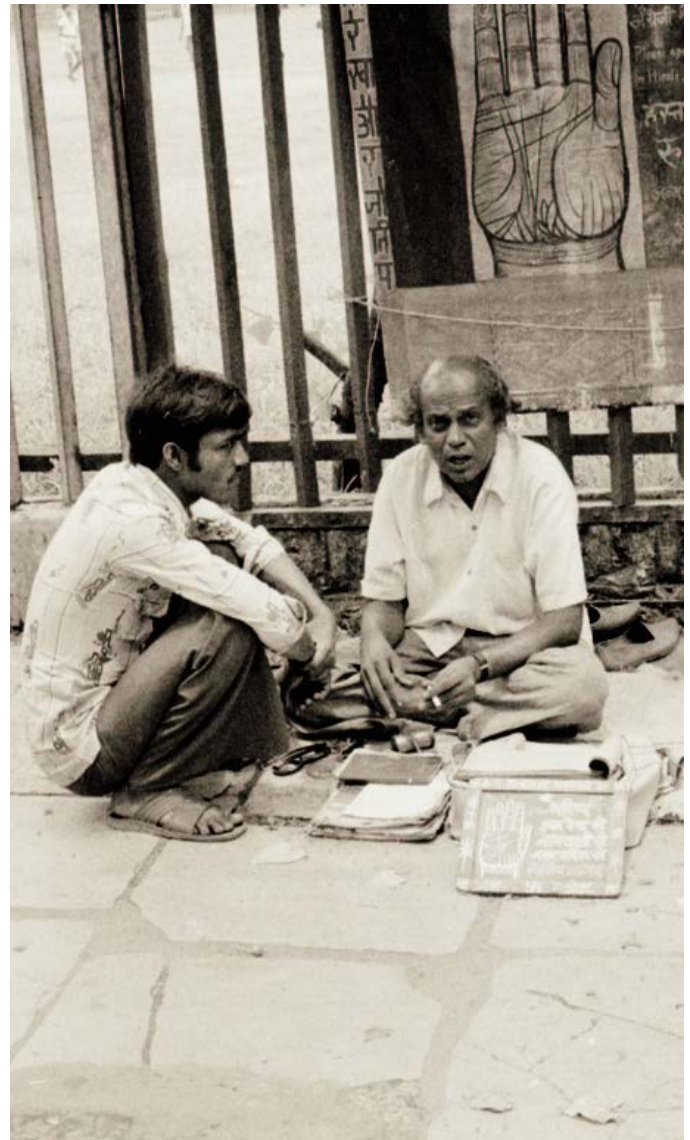
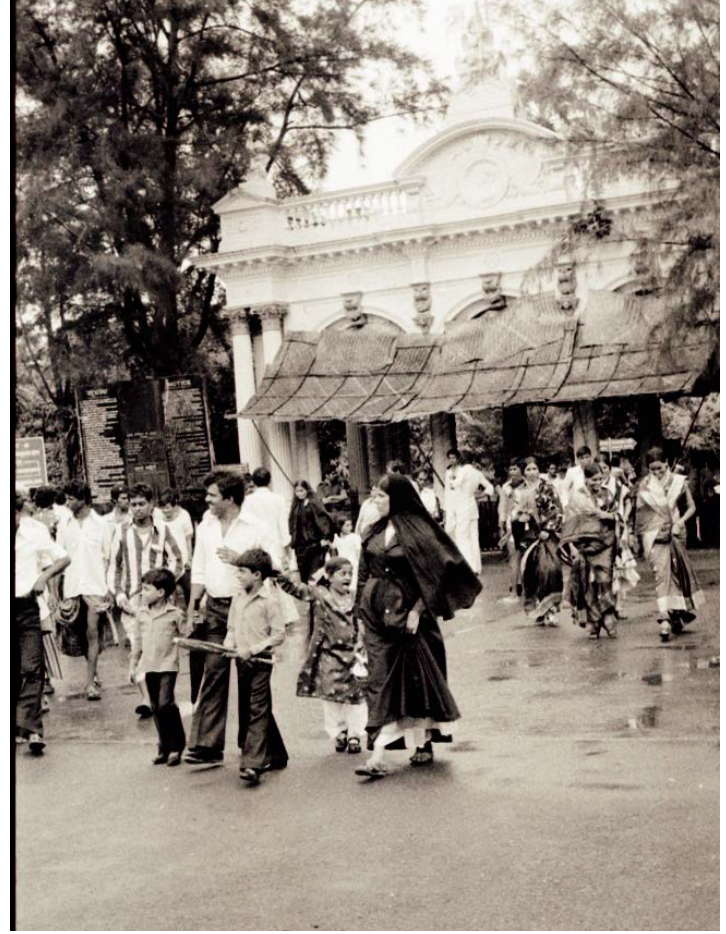
Min värd i Bombay, E.G. Myall, rektor för St Peter School från 1 maj 1982 till 2001.

St Peter School i Mazgaon

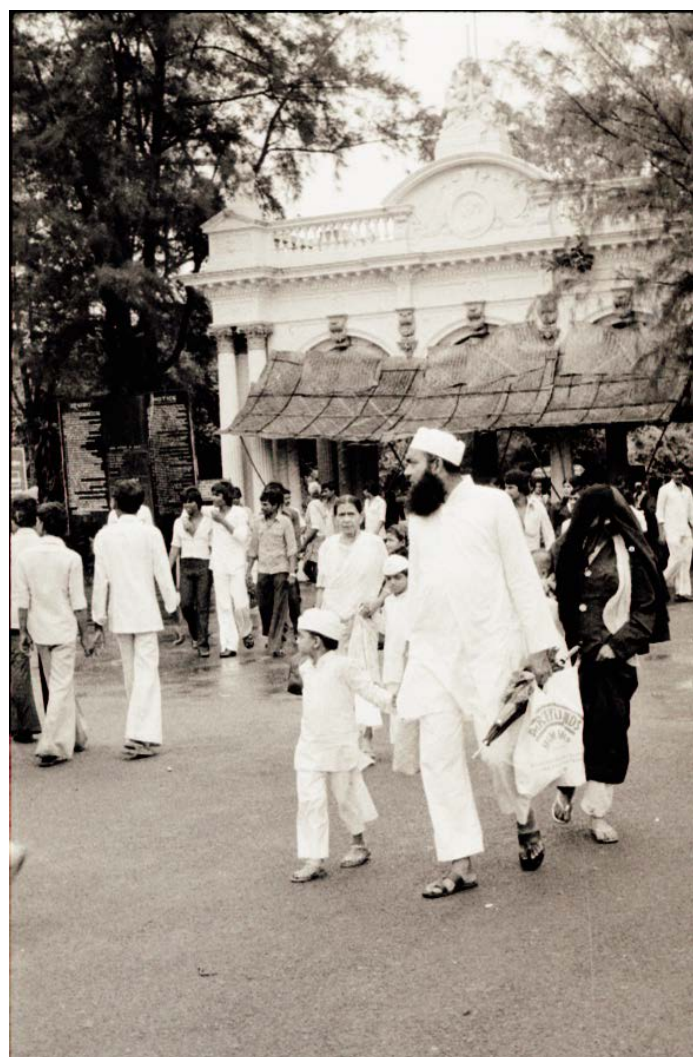
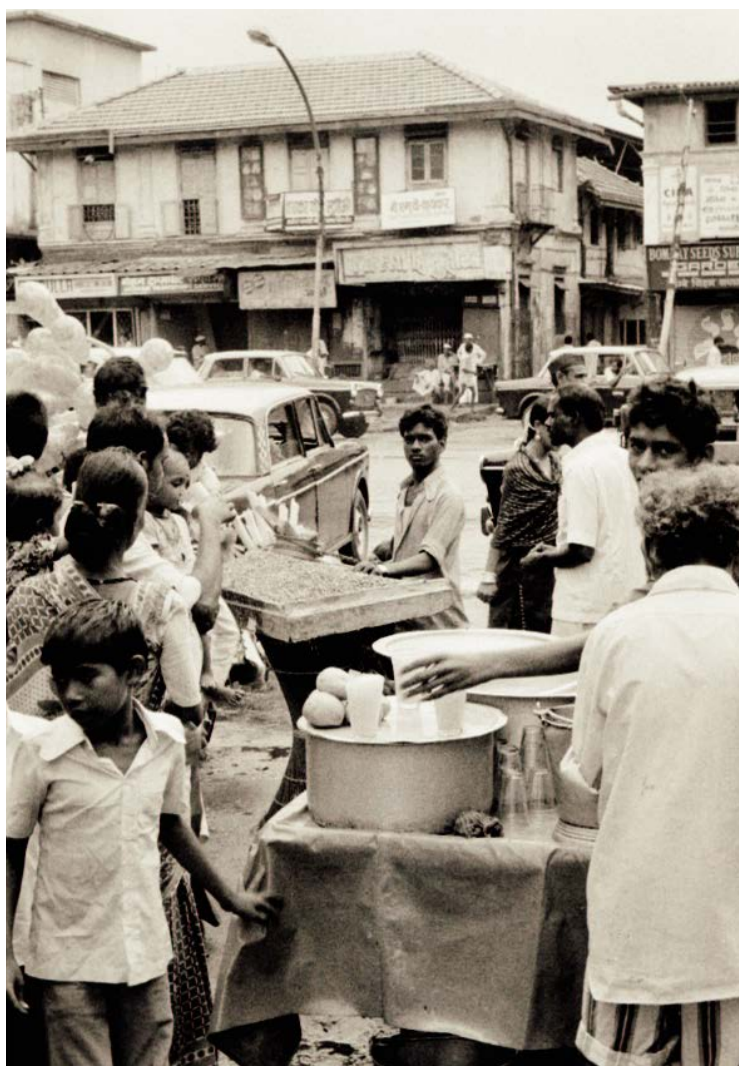
Dharavi, Asiens största slumområde

Bombay

Victoria Gardens samling av utrensade brittiska statyer

हवाई पत्र
Aerogramme

Nr 24

Jak. 1982-08-04.

Familjen Eklund

Sesterviken

S-440 92 Svanesund

SWEDEN

SECOND FOLD

भेजने वाले का नाम और पता --
Sender's Name and Address --

Lars Eklund

Bombay

India

इस पत्र के अन्दर कुछ न रखिये
No Enclosures Allowed

Första mötet med Bombay

20 juli 1982

I går kväll lämnade jag Rajasthan genom att ta nattåget från Jodhpur till Ahmedabad, Indiens näst största industristad med omfattande textilproduktion. Jag anlände dit på förmiddagen 20 juli klockan 09:55 och valde att liksom i Jodhpur bo i ett av stationens retiring rooms, som här i Ahmedabad visade sig vara ett utomordentligt hotellrum med egen toalett till ett pris av 25 rupees. Mycket välordnat och en bra stationsrestaurang. Dessutom lätt att boka plats på tåget till Bombay påföljande dag.

Jag besökte **Mahatma Gandhis** ashram, en fridfull plats några kilometer från stadens centrum. Han bodde här från 1918 till 1930, det senare året inledde han härifrån den berömda Saltmarschen som en protest mot briternas exploatering av Indien. Ett museum, ett bibliotek och ett gästhus finns här nu.

Indiens ekonomiska centrum

På kvällen besökte jag Jama Masjid, Ahmedabads förnämsta moské (det vimlar för övrigt av moskéer i staden) några dagar före Id-al-Fitr, högtiden som markerar slutet på fastemånaden Ramadan. Mängder av folk, kulörta lyktor. Nästa dag fortsatte jag resa, nu till Bombay med Gujarat Express, i bekväm första klass Arm Chair (fåtölj) vagn, med avfärd 07:10 och framme 15:55. Bombay är Indiens ekonomiska och industriella centrum. Flera mil innan jag var framme började bebyggelsen med moderna höghus och fabriker. Hela vägen passerade vi till synes välordnade städer, och på tåget idel europeiskt klädda familjer och affärsmän- och kvinnor i min vagn.

Staden är mer lik London än exempelvis Calcutta och Delhi. Mängder av koloniala byggnader och höghus i centrum, allting nedslitet men ändå välfungerande. Moderna bankpalats och villaområden. Och befolkningen är europiserad, jäktad och stessad. Engelska är vardagsspråket för medel- och överklassen.

Mer brittiska än briter själva

Jag bor hos och umgås med anglo-indier, så vanliga i Bombay – kvarvarande engelsmän och ättlingar från bland-äktenskap. Mer engelska i sinnelaget än briter själva, de talar god engelska med indisk brytning, de bor engelskt, äter engelsk mat, dricker whiskey, går i kyrkan och deras barn går i internatskolor. Vidare läser man engelsk litteratur och har engelska namn. En elit i Indien men drabbade av rasismen i Europa när de tar sig till England. Trots att deras livsstil är helt brittisk betraktas de som andra klassens medborgare när de far till England.

Jag träffade ju två trevliga killar i Sikklm i maj som jag sedan återsåg i Calcutta. Den ena, **Darryl**, vars far är armé-general bosatt i Delhi och är av furstesläkt (Jodhpur), hade gett mig adressen till sin morbror, **Edmond (E G) Myall** som är rektor på St Peter's School, en privatskola i Mazgaon i centrala Bombay där jag bor för närvarande. Jag har fått ett gästrum med egen toalett.

Ägg och bacon till frukost, tonåringarna går på parties på helgerna, och i går kväll var vi allihop på fest hos **Reginald** och **Sylvie**. Myalls syster är gift med en teplantage-direktör i i Assam och Reginald var dennes brorson. Mycket folk på festen, alla anglo-indier – däribland flera piloter och officerare.

En annan trevlig person jag träffat är **Suresh Ahuja**, generalsekreterare i indiska och asiatiska Association for the Blind. Han är god vän till min Göteborgs-kompis **Gunnar Janzon**, och har lovat göra ett program för mig att besöka den verksamhet som hans organisation bedriver för synskadade i Bombay..

82 brev och 42 vykort

Tack för två brev som väntade mig i Bombay, jämte brev från moster **Gun**, från svägerska **Karin** i Revinge och några till. Hittills har jag fått inte mindre än 55 brev under resan. Själv har jag skrivit 82 brev samt 42 vykort. Stort tack också för svenska hundralappen i ena brevet.

Genom **Ingrid Gustafsson** har jag fått höra att **Håkan** och **Meltem**, som hyr min lägenhet medan jag är på resa, har anlagt en liten köksträdgården. Post till Råbygatan kan ni för övrigt eftersända till Meltem. Vet ni förresten att

Ingrid och **Lennart** fick en son, **Erik**, den 20 maj och att de far till Australien på ett år den 29 augusti. Och **Tomas Löfström** fick en dotter i början av juni.

På tal om annonsen ni sett om tjänst på Ystads Allehanda är det bara bra att söka, även om jag egentligen inte vill börja harva med lokala skrivelser omedelbart efter hemkomsten utan ha en till två månader ledigt för att bearbeta mitt resematerial. Observera att i **Arnes** brev till YA han har förväxlat mitt sex månaders vikariat som jag hade fram till 29 februari i år. Det var inte i Ystad utan på Hallands Nyheter i Falkenberg. Men det har ingen betydelse. **Olle Jacobsson** som ni läst om att ha omkommit i en trafikolycka på E6 jobbade på tidningens Varbergsredaktion, så jag har inte haft mer än enstaka telefonkontakter med honom. Förresten varför står det i programmet för Y's Mens Club där jag ska föreläsa i höst att jag ska tala om Östasien. Mongoliet kan väl kanske räknas dit, men absolut inte Indien. Nåväl, det spelar heller ingen roll.

Längtar till Calcutta

Hela nästa vecka har jag fullt program här i Bombay, olika saker med anknytning till arbetet för blinda. Men därefter avser jag att fara härifrån och via Pune ta mig till Goa, och sedan utforska centrala Indien – antingen Andhra Pradesh eller Madhya Pradesh. Så småningom återvänder jag till Calcutta som jag längtar efter.

Lars Eklund

Livet bland Bombays muslimer och anglo-indier

23 juli 1982

När jag anlände till Bombay pågick *Id al Fitr*, årets viktigaste muslimska högtid som firas med anledning av att Ramadan är över. Firandet påminner om kristet julfirande med presenter, god mat, mycket godis och dekorationer i överflöd. Folk går runt och hälsar på varandra och lyckönskar med hälsningen *Id Mubarak*. Indien är det land som har den tredje största muslimska befolkningen i världen, fler än vad det finns i Pakistan!

Och Bombay har en mycket stor andel muslimsk befolkning så också här märktes firandet på denna allmänna helgdag. Inte minst i stadsdelen Mazagaon där jag bor. Nästan varenda affär har skyltar på urdu med arabisk skrift. Skaparen av Pakistan, Mohammed Ali Jinnah, kom från Bombay och Pakistan håller på närvarande på att försöka köpa tillbaka den villa som var hans hem fram tills Indiens delning 1947 för att bli pakistanskt konsulat. Relationerna mellan grannländerna är på väg att förbättras även om mycket återstår. Idag har Pakistan släppt fria åtta stycken indiska medborgare som suttit åtta år i fängelse för att de olagligt tagit sig över gränsen, i avsikt att ta sig vidare till drömländerna i Arabiska viken. Fängslade utan rättgång år ut och år in. Sex av dem har blivit galna och fick omgående skickas ett indiskt mentalsjukhus efter återkomsten.

Torka och översvämningar

Medan det i stora delar av Indien har regnat på tok för lite denna monsunperiod, och hungersnöd förekommit i delar av Västbengalen, så har Bombay fått mer än normalt med regn. Dagarna innan jag kom till Bombay hade det regnat oavbrutet från morgon till kväll. Översvämningar och trafikproblem uppstod. Det har redan nu fallit mer regn i sommar än det normalt ska komma under hela monsuntiden som pågår till slutet av augusti. Sedan jag anlände har det emellertid bara förekommit några få regnskurar, så jag har haft tur.

Temperaturen är behagligt låg, normal monsuntemperatur för Bombay, 28 till 30 grader på dagen och 24 till 26 på natten. Låter högt kanske om man bor i Sverige men här känns det underbart. Ännu lägre temperatur skulle kräva att man måste ha mycket kläder. Det är skönt att aldrig behöva tänka på det. T-shirt och sandaler utan strumpor (och byxor förstås) är allt som behövs.

Välfungerande järnvägsnät

Bombay har järnvägslinjer åt två håll. Norrut i riktning mot Ahmedabad drivs tågtrafiken av Western Railways, medan tågtrafiken inåt land administreras av Central Railways. Därutöver har Bombay en föredömlig pendeltågstrafik med några få huvudlinjer. När jag kom in onsdags var slutdestinationen för mitt tåg Bombays centralstation på den västra linjen. Jag valde däremot att stiga av tåget 6 kilometer tidigare, i Dadar, och där byta till ett lokaltåg som tog mig till järnvägsstationen Victoria Terminus, den centrala linjens ändstation. Orsaken att jag gjorde så här var att jag till varje pris ville komma fortast möjligt till huvudpostkontoret (GPO) beläget bara 150 meter från Victoria och längtade efter att hämta brev på Poste Restante.

Hjärtligt mottagen av familjen Myall

Därefter tog jag ett nytt lokaltåg norrut på hamnlinjen, fyra stationer till Dockyard Road varifrån jag kunde promenera 10 minuter till St Peter's School. Jag blev hjärtligt mottagen av familjen Myall. Min vän **Darryl** hade skrivit och berättat i förväg att jag skulle komma. Fick ett fint gästrum att bo i.

950 elever går på skolan varav 225 bor på internat. Från klass 1 till 10. Rektorn, **Edmond G Myall** är också lärare i historia och engelska. Han kom hit för fem år sedan från Lucknow där han också tjänstgjorde som rektor. En stor del av hans närmaste släktingar, inklusive hans mor, två bröder och två systrar liksom tre kusiner, är bosatta i England, alla i Portsmouth. Typiskt för många anglo-indiska familjer. En syster bor dessutom med sin man på en teplantage i Assam, medan hennes jättesöta 17-åriga dotter **Leslie** studerar andra året på College of Arts här i Bombay, efter att ha gått vanlig skola i Lucknow och därefter på Loreto College i Darjeeling, en exklusiv katolsk skola förknippad med **Moder Theresa**, då det var där hon som kallats för "*Slum-Ängeln*" i Calcutta, började sin bana i Indien.

Fest till klockan 3 på natten

Lördag eftermiddag klockan 14. Sitter på sängen i mitt gästrum på St Peter's School. Det är mulet ute och för en halvtimme sedan föll en regnskur. Gick inte upp idag förrän 10:30. Detta eftersom vi inte kom hem från festen hos släktingarna **Reginald** (kallad **Juno**) och hans fru **Sylvia** i stadsdelen Bandra i natt förrän klockan 3.

Edmond och Juno visade prov på extremt dåligt omdöme efter festen i fredags. De körde hela sällskapet hem till Mazagaon trots att de druckit alkohol hela kvällen och E G till och med tog sig en drink alldeles innan vi for. För djävligt! Han har redan jobbat några timmar idag – skolor och colleges är här öppna sex dagar i veckan.

Och nu är han åter på väg till Reginald som vi var på fest hos. Detta för att följa med Reginalds far, med samma namn, en erfaren pilot som jobbat 24 år i flygvapnet och 16 år för Air India, till flygplatsen för att få följa med på en test-flygning av en ny jumbojet.

Popmusik och whiskey

Det är mulet ute och för en halvtimme sedan föll en regnskur. Klockan är 15:30, har varit över i Myalls och hans familjs lägenhet och ätit lunch med **Maureen**, rektorsfrun som också jobbar i skolan fast på kontoret, samt döttrarna **Mickey** och **Patricia**, söta tonåringar som går på college, samt Junos fru **Sylvia**. Sonen **Ted** och hans kompis **Kevin** (på besök från Lucknow) var inte hemma. Ungdomarna älskar för övrigt västerrländsk popmusik, och inte minst svenska Abba.

På kvällarna brukar Edmond (*på bild*) och jag sitta i salongen och dricka ett glas whiskey eller rom med cola. Och han älskar att tala om arméangelägenheter, om risken för krig med Pakistan och Kina, och sin stolthet över det starka självständiga Indien under **Indira Gandhis** ledning. Hans systems man (min gode vän Darryls pappa) var brigadgeneral och kämpade mot Pakistan 1971 i kriget som ledde till Bangladeshs frigörelse.

Ett krig där Pakistans moderna amerikanskstillverkade stridsvagnar slogs ut av Indiens föråldrade andra världskrigs-tanks. Det som avgjorde var att den indiska tanks-personalen kände och kunde sina fordon utan och innan medan pakistanerna saknade rutin för de moderna vagnarna.

Föredrar bengalisk kultur

Vilken märklig känsla att vara i Bombay med en angloindisk familj, så totalt annorlunda mot Calcutta och bengalisk kultur. Här är vardagsspråket för eliten engelska, och alkohol är ett stående inslag i dagligt umgänge. Åh **Bubu**, Bubu.

Jag föredrar att ha dig vid min sida, trots att livsstilen i Bombay är mycket mera lik min egen livsstil hemma i Sverige. Jag är så förbaskat lycklig och harmonisk när jag tänker på dig, och ditt fina brev som du skickat hit till Bombay som uppfyller mig med glädje.

Mamma **Gerd** och **Karin Gustafsson** skrev båda i sina brev till mig, angående det resultatlösa sökandet efter en Lundakvinna gift med en bangladeshisk man i Barisal som jag redogjort för i tidigare resebrev från Bangladesh. De meddelade att **Gunilla Garpinger** återvänt från sin bröllopsresa till Barisal två månader och hon bor i Lund med studerande maken **Tayeb Hussain**.

Program för besök till projekt för blinda

I förrgår besökte jag så **Suresh Ahuja**, helt blind generalsekreterare för Indian Association for the Blind, han hade blivit blind vid 18 års ålder, och hade akademiska examina i statskunskap och sociologi, och dessutom studerat samhällsvetenskap i England. **Gunnar Janzon** hälsade på honom vid sitt besök för två år sedan.

Ahuja reser utomlands flera gånger om året, han besökte Göteborg 1981. Jag hade varit i brevkontakt med honom så jag var förväntad att jag skulle dyka upp på kontoret med ett femtontal anställda. Efter en presentation av alla aktiviteter man är involverad i, skolor, verkstäder och mycket annat, fick jag välja ut det som intresserade mig mest.

Efter lunch på närliggande Jehangir konstgalleris lunchrestaurang i stadsdelen Fort med alla sina kontor, banker och domstolar, ägnade sedan Ahuja hela eftermiddagen åt att ringa runt och fixa tider, möten och studiebesök åt mig i nästa vecka. Det kunde inte ordnas tidigare än så eftersom det var helgdagar.

Klockan 17 ringde han efter sin fru, som också jobbar för blinda men på en skola, och så kom hon med bilen och hämtade oss utanför huset och så for vi hem till deras jättelika lägenhet på femte våningen med hiss vid Oval View. Mitt i centrala Bombay, i ett välbevarat hus byggt före självständigheten och med helt svensk standard. Med utsikt över Oval Maidan, en stor park, och med utsikt mot de engelskbyggda High Court och med Holy Name Cathedral i blickfånget. Suresh Ahuja hade bott i lägenheten sedan 1946.

VIP-färd med tjänstebil genom hamnen

Bjuden på te och träffade hans mor och de två barnen. På kvällen dök det så upp goda vänner till Ahuja, herr och fru **Rattan**, som nyss återinflyttat till Bombay efter 30 år på annan ort. Han var ekonomidirektör (*Financial Director of Public Works*) för de statliga skeppsvarven i hamnen i Mazagaon med tjänstebostad där. Passade därför fint att de kunde köra mig hem till St Peters School, och det blev en häftig upplevelse. För med deras tjänstebil, en Ambassador, med vitklädd uniformerad chaufför, vi kunde köra en genväg genom det avspärrade hamnområdet förbi alla vakter som öppnade grindarna för oss. En känsla som att vara en VIP (mycket viktig person)

25 juli 1982

Helglediga muslimska parkbesökare

När jag vaknade i morse klockan 9:30 var ingen annan hemma än en tjänare som putsade möbler. Jag tog kaffe, gröt och rostad bröd som stod framme. Läste dagens Times of India och lyssnade på en skiva med BeeGees. Efter en timme kom Maureen hem. De hade varit till kyrkan allihop utom Ted som gått på diskotek.

Ägnade sedan flera timmar åt att skriva brev till **Daniel Carlsson** och vykort till **Jan Waernberg**, **Göran Dahlman**, **H B Wittgren**, **Susanne Gustavsson** och **Torvald Olsson**. Jag börjar närma mig slutet på listan över folk jag ska skriva till. Innehållet präglas nu av att få berätta om Bubus och min förälskelse.

Timothy, Junos bror, lärde jag känna på eftermiddagen. Han körde mig hemifrån Mazagaon till Malabar Hill, det finaste området i Bombay. På vägen passerade vi **Hadji Alis** gravmonument med massor av muslimska pilgrimer eftersom det ju var id-högtid. Stannade inte där utan blev avsläppt nära turistmålet *Hanging Gardens* – en trädgårdsanläggning ovanpå en av Bombays vattenreservoarer. Hamnade dock fel först, in i en annan trädgård och inser att jag kommit till ett parsiskt tempel. Jag stoppas av en grönklädd uniformerad vakt som försöker hindra mig från att fotografera, inte ens entrén till templet fick jag fotografera. Läste senare i min guidebok (**Tony Wheeler**) detta är det största och viktigaste av parseernas tempel, där de låter sina döda ätas upp av gamar.

Men sedan kom jag till *Hanging Gardens*. Även här fullt med helglediga flanerande muslimer. Kvinnor med fula svarta dok på sig, men endast ett fåtal brydde sig om att ha slöja för ansiktet. En del bar förresten bruna chadors, lika fula och för mig främmande, kvinnofientliga. Jag är uppfylld av hat till denna tradition av kvinnoförtryck.

Museum med uttrangerade brittiska statyer

Besökte sedan Victoria Gardens med ett museum som tidigare hette Albert and Victoria Museum men som 1975 döptes om till Dr. Bhau Daji Lad Mumbai City Museum. Typiskt för Bombay med sådana namnbyten bort från kolonialtidens namn.

På museets bakgård fanns passande nog en samling mer eller mindre välbevarade statyer av framstående engelsmän som flyttats hit från tidigare placeringar runt om i staden. Illustrated Weekly hade för några månader sedan en trevlig artikel om detta och som jag sparar. Jag kan också göra en grej. Tog bilder av alla statyerna.

Längst ut på en udde låg Raj Bhawan, briterarnas gamla residens. Ditut tilläts jag inte komma. I stället promenerade jag nedför Malabar Hills exklusiva bostadsområden, förbi State Guest House och ned till den mera fattiga bebyggelsen i Walkeshwar och vandrade runt i de smala gränderna och besökte det berömda templet där. Plötsligt befinner jag mig på en hinduisk kremeringsplats och blir hjärtligt bemött av dem som jobbade där och jag tilläts titta runt. Här fanns fyra stycken grillgaller för kremering, och ved som används för likbålet. Små minitempel på området. Askan kastas i havet efter fullbordad kremering.

Missade bussen hem

Det var nu mörkt och blåsig, hård sjö på havet här på utsidan av Bombay. Jag tog jag en buss, nummer 108, runt Champatty Beach och vidare till Marina Drive – Bombays paradgata. Precis som i Alexandria ett promenadstråk invid vattnet längs med exklusiva kvarter med kontor och lägenheter. Denna del av Bombay är enormt modern med väldiga höghus. In på lyxhotellet Oberoi och tittade på bilder på hotellets exklusiva sviter.

Mycket folk ute och spankulerade, även jag. Och det allt för länge, visade det sig. Kom inte hem förrän närmare

midnatt, på grund av att "min" buss, linje 3, som smidigt skulle fört mig hem till Mazagaon, slutade köra klockan 22, och jag misslyckades med att efter en sen middag hitta en taxi. Kom istället så småningom hem med en privatbilist som stannade och erbjöd mig och annan person också bosatt i Mazagaon skjuts. Det framgick snabbt att föraren var homosexuell och hade förhoppningar, men jag förklarade att jag var fullständigt ointresserad av hans inviter. Betalade honom 10 rupees för färden hem.

Under min kvällspromenad och jag var nära Flora Fountain hejdades jag av folk som tagit hand om en "stenad" (nerknarkad) figur. De ville ha min hjälp att ta reda på var killen bodde. men han var helt borta, gick inte få något vettigt besked från honom.

Denna tragiska figur fick mig att fundera över Sylvias brittiska pappa. Han är totalt alkoholiserad med skador på levern. Han har blivit varnad att han riskerar att dö, men han har blivit itudad av en homeopat att örtmediciner hjälper, och han kan därför fortsätta suppa.

Andrestyrman för amerikanskt rederi

Timothy som skjutsat mig på eftermiddagen berättade att han då var på väg till sin flickvän, brittisk medborgare men av indiskt ursprung, bott hela livet i England men för ett år sedan flyttat till Bombay. Hennes föräldrar var till hälften parser och hinduer. Själv jobbar Tim i handelsflottan, dock inte den indiska utan är anställd av ett amerikanskt rederi som av skatteskal är registrerat i Schweiz. Han är andrastyrman (i praktiken den tredje högsta befattningen ombord) men han pluggar till en förstestyrmansexamen.

Timothy säger sig inte van att köra bil i Bombay – hans familj har "bara" bott 10 år i staden, säger han, dessförinnan bodde de i Delhi. Sylvia och Juno är förresten ofta på semester utomlands. Genom sina fäder får de fribiljetter till flyget. Sylvias syster och svåger har nyss varit i USA, bland annat Las Vegas, vilket de berättade om på festen i fredags.

Klockan nu midnatt, dags krypa i säng. Imorgon klockan 10:30 ska jag besöka Mahalaxmi Nursery för blinda barn. Beläget vid Tej Bahadur Road järnvägsstation på Harbour Line.

26 juli 1982

Hej, vi har just ätit middag, en tidig sådan – klockan är 22. Normalt äter familjen Myall närmare halv elva på kvällen; som det allra sista på dagen innan man går till sängs. God mat: Grönsakssoppa, bakad paprika med potatisfyllning, revbensspjäll, några grönsakscurries och chapatis. Till dessert Bombay sweets, exakt samma som finsk Fazer-mar-melad. Det har just börjat regna ute en liten skur.

Jag har gått igenom anteckningarna från den "Workshop for the Blind" jag deltagit i från klockan 10:30 till 15:00. Det gällde skyddade verkstäder, träningskurser för nyligen blinda, med psykolog, socialarbetare och forskningsavdelning involverade. Tog även upp kurser för folk som vill jobba för blindorganisationen och talboksstudion med ett väldigt omfattande bandbibliotek.

LARS EKLUND

Besök på EPW och Helen Keller Institute

Bombay 29 juli 1982

Sista kvällen i Bombay, och mitt boende på St Peter's School. I morse när jag kom in i familjens lägenhet, mötte jag Maureen på väg till kontoret. Hon sade till mig att hon skrivit en lapp som låg på frukostbordet att jag måste vara härifrån imorgon, eftersom man väntar gäster från Pune.

Jag vet inte om det är min närvaro eller vad det är men Maureen har varit väldigt butter och tyst mot mig de senaste dagarna. "Dåliga vibrationer" – **Helges** uttryck – råder mellan familjemedlemmarna.

Jag mår själv lite taskigt. Så mycket oavslutat. Alla journalistjobben med Helge. Alla projekt som jag inte gjort något av. Veckans studiebesök på blindskolor etc, givande, men kommer jag verkligen att skriva artiklar därom. Aktuella grejer jag skulle ha kunnat skriva och skickat till HN eller YA, men inte gjort.

Saknar tryggheten i vanliga indiska städer

Det handlar också om Bombay. Skön kosmopolitisk atmosfär, men jag saknar den trygghet jag känner i vanliga indiska städer. Här här är det som i Sverige och jag har svårt att palla psykiskt med nervpressen. Prestationerna man förväntas göra, mänskorna man ska tjusa. Ska bli skönt lämna Bombay. Hoppas mitt stämningsläge förbättras och dysterheten inte håller i sig tills tills det är dags att far hem till Sverige. I morgon förmiddag ska jag innan jag lämnar stan ha den sista programpunkten på mitt studiebesöksprogram: Ett besök till Sion Hospital, har avtalad tild 10:30.

Redan nu har jag packat och röjt bland alla broschyrer jag samlat på mig. Jag har också läst färdigt **Eric Wennerholms** biografi om **Sven Hedín**. Extensiv läsning dock eftersom boken inte är intressant rätt igenom. Den är så tung och inte värd att spara så jag har slaktat boken, rivit ur en del sidor och många bilder. Det som var intressant att läsa var redogörelserna om hans tyskvänliga agerande undre första och andra världskriget och om reseäventyren i Kina och Mongoliet under den sista expeditionen 1927-1935.

Vart ska jag så resa imorgon? Jo, det blir till Pune (som också stavas Poona) har jag bestämt. Det är lagom avstånd dit, 5 timmar med buss imorgon eftermiddag. Från Pune far jag sedan vidare söderut till Goa. I övrigt funderar jag på alternativa destinationer som Ajanta- och Ellora-grottorna, Mandu och Sanchi. Tyvärr är ju mitt tre månaders Indrail-pass för obegränsat resande med tåg i bekväma förstaklassvagnar utgången. Så nu blir det huvudsakligen resor med buss. Men absolut säkert är att jag återvänder till Calcutta via Puri i Orissa.

Växlade pengar idag på Bank of India, efter att ha tillbringat några mycket intressanta timmar på Helen Keller-institutet för döva och dövblinda barn. Mrs. **Vacha** visade mig runt, ett fantastiskt arbete de bedriver. 40 barn, varav 8 dövblinda (och av dessa var tre helt blinda, för vilka det krävs varsin speciell lärare). Institutet är inrymt i Municipal Secondary School i Byculla, inte långt från Mazegaon. Tog likväl taxi dit då bussen var försenad. Var på plats klockan 10:30 enligt överenskommelse. Många söta tjejer jobbade där.

Journalist med svensk anknytning

Därefter åt jag lunch på restaurangen White House vid Flora Fountain – tomatsoppa och fisk masala med ris, innan jag tog mig till den fantastiska tidskriften Economic and Political Weekly (EPW), vars redaktion höll till på sjätte våningen i Skylark Building på P D Mello Road (tidigare namn Frere Road) alldeles nära GPO. Jag hade bestämt träff med journalisten **Gautam Navlakha** och snackade med honom i nästan två timmar.

Gautam hade jobbat i tre år på EPW, dessförinnan hade han bott sex år i Sverige, tagit en fil kand i statsvetenskap vid Stockholms universitet, och var gift med **Ingrid Forsberg**, som just skrivit sin doktorsavhandling i ekonomisk historia. Hon skulle för övrigt inom kort komma till Bombay med deras gemensamma barn.

Hälsade till Gautam från gemensamma vännerna **Bo Gunnarsson** och **Thomas Bibin**. Fick tips på några forskare, bland dem **Swapan Ganguly** i Calcutta som forskar om rikshadragarnas problem. Tidskriften Mainstream har för övrigt nyligen skrivit därom. Min vän och Sydasiabulletin-medarbetare **Ajit Roy** i Calcutta skriver regelbundet i EPW, liksom **Ashok Mitra** (som jag intervjuat i Calcutta).

EPWs kontor var likt alla indiska tidningars, med drivor av "files" på skrivborden, i ett kontorslandskap med endast några få avskilda bås, varav Gautam i egenskap att vara redigerare och utgivare, hade ett.

Klockan är 20:30. Jag avslutar nu efter att ha skrivit två brev hem med några kompletterander kring staden Bombay. Är åter positiv i sinneslaget, kanske för att jag för första gången på länge skrivit på min medhavda elektriska skrivmaskin.

- I veckan ville jag gärna besöka den svenska sjömanskyrkan. I Alexandria, Egypten, upplevde jag sån underbar värme och hjärtlighet, en skön upplevelse efter en månads kringflackande, och jag hade hoppats på något liknande här i Bombay, men fann att sjömanskyrkan dessvärre lagts ner ett år tidigare.
- Jag uppskattar mycket Gateway of India, den mäktiga portalen som mötte besökare som anlände till Bombay båtvägen. Utanför Taj Hotel syns nu under monsuntiden många arabiska turister, männen i hellånga vita dräkter och med sonen i följe men även modernt klädda män. Kvinnorna däremot alla i heltäckande svarta burqas, endast ansiktet är synligt. De kommer för att njuta av regnvädret under monsunperioden.
- När jag besökte Marina Drive förra lördagen och tänkte avsluta kvällen med att äta middag på en restaurang i turistkvarteren i Colaba. På väg dit träffade jag en lärare i juridik på universitetet. Han berättade att han kände till en bra vegetarisk restatrang som serverade öl. Självt ville han bara dricka te. Jag tog det vanliga goda, det vill säga tomatsoppa, grönsaksgratäng och öl. Kostade 35 rupees inklusive hans te.
- Läste ett intressant nyhetsbrev från *Bombay Relief Organization*, en förening för anglo-indier, i syfte att främja deras fortlevnad, deras kultur och språk samt hjälpa fattiga anglo-indier att få in dem på St Peter School. Familjen Myall är aktiva i den. Det berättade de om häromdagen innan de gick på ett möte om ett ålderdomshem som föreningen driver. I nyhetsbrevet fanns för övrigt en artikel om Mr. **Olovier**, den förra rektorn på St Peter School (fram tills 30 april i år), vidare en artikel om anglo-indiernas historia och om äldsta förekommande blandäktenskapen mellan engelsmän och indiska prinsessor. Jag ska ju inleda ett sådant förbund, och faktum är att jag tänker på det rätt mycket, våra kommande barn.
- Gautam Navlakha förklarade förresten vid vårt möte att Bubu och jag måste gå till en domstol och registrera en borgelig vigsel, ett hinduiskt bröllop är inte juridiskt giltigt, men man kan så klart ha ett sådant också för ceremoniernas skull...

Morgonsamling på
St Peter's School

BOMBAY 30 JULI 1982

Åt en sista frukost med familjen Myall. Följde sedan med rektor Edmond för att vara med på morgonsamlingen. Spelade in på min kasettbandspelare den i detalj välplanerade samlingen som avslutades med att alla gemensamt sjöng nationalhymnen *Jana Gana Mana*. Denna dag var dock bara ett begränsat antal elever på plats. Normalt ställer skolans samtliga elever upp utomhus framför kyrkan, och då lär det låta magnifikt.

Därefter visade Edmond mig runt i skolan, såg kyrkan och aulan, och så presenterade han mig för Mr. **James Nix**. Han hade varit lärare vid Cathedral School (där Suresh Ahujas dotter går). Vid 67 års ålder blev han blind, och nu bor han på St Peter School. Han började berätta hela sin livshistoria för mig. Tyvärr hade jag bråttom, måste vara på Sion Hospital 10:15. Pendeltåg till King's Circle, och därifrån taxi.

Kändes tryggt att vara på ett sjukhus. Jag tänkte mycket på hur ofta jag brukade må djävligt bra på kvällarna efter ett fullbordat meningsfullt arbetspass som patientvak och sjukvårdsbiträde vid Lunds lasarett åren 1977-1979. Jämför med min tillvaro som journalist där det alltid gäller att kämpa. Visst mår jag bra då också ibland, i synnerhet efter ett lyckat redigeringspass. Men hur ofta vid (och under pågående) skrivjobb? Jag är så jävla feg, passar inte för att göra skrivjobb i kontroversiella frågor. Mina frågor till auktoriteter av skilda slag blir menlösa.

Åter till Mazgaon klockan 13:30 för lunch, och därefter tog jag farväl till Edmond och Maureen och mötte Ted utanför skolan. Tog en taxi till busstationen klockan 14:30, och for iväg till Pune.

LARS EKLUND

Resebrev från Pune, från sidan 23

Fortsättning på resan till Goa, Resebrev 77

Imponerande arbete för blinda i Bombay

Pune 1 augusti 1982

Min drygt veckolånga vistelse i Bombay är över, sedan jag i går for med buss till Pune. Staden efterlämnar ett förvillande intryck på mig. Alla tecken på den sneda ekonomiska utvecklingen i Indien finns att skåda i staden.

Delar av centrala Bombay liknar idag Manhattan, med skyskrapor i stål, glas och betong. Överklassens bostadsområden är flottare än något som finns i Sverige. Industrins tillväxt och koncentration till Bombay–Pune–Ahmedabad har skapat en överhettning i ekonomin och fantastiska mark- och fastighetspriser. Och medel- och överklassen i Bombay lever ett gott liv, mycket bättre än för tio år sedan.

Allt fler har egen bil, tv och reser utomlands på semester, och har anammat västerländska dre dryckes- och matvanor. Industriarbetarna är politiskt medvetna vilket bland annat återspeglas i den strejk som i 10 månaders tid lamslagit hela textilindustrin i Bombay. Flera hundra tusen arbetare strejkar. Turistnäringen frodas på den ström av rika araber som fyller hotellen, speciellt nu under under monsunsäsongen.

Samtidigt vet alla att 60 kilometer utanför Bombay slutar det kosmopolitiska och välutvecklade. Där börjar Indien, ett Indien där mer än 60 procent av befolkningen lever under svältgränsen och arbetslösheten är omfattande. Inte undra på fattiga människor i miljontals söker sig in till Bombay och Calcutta i förhoppning om ett bättre liv. Bombay har idag en beräknad befolkning på 9 miljoner. Liksom andra städer som växer explosionsartat skapar det en enorm belastning på transportsystemet, telefonnätet, etc.

Dharavi – Asien största slumområde

I går förmiddag besökte jag tillsammans med **Gopa Kothari**, professor i förebyggande och social medicin vid Sions universitetssjukhus Dharavi, Asiens största slumområde i norra Bombay. På mindre än två kvadratkilometer lever här över 400 000 människor i hus, enkla skjul och hyddor, Imputan några som helst moderniteter. Traditionellt var detta område hem för garvare, vävare krukmakare och slaktare – flera slakthus fanns i närheten. Det var därför i regel hinduer av låg kast eller muslimer som bodde här. Idag finns det emellertid folk från många olika delar av Indien som bor här. Stadsdelen är uppdelad i 52 olika kolonier, indelade efter kast- och religions-tillhörighet. Precis som i Mellersta Östern är känslan för egna gruppen helt avgörande betydelse. Man lever med och gifter sig inom gruppen.

Dr. Kotharis avdelning har adopterat en del kolonier i Dharavi och har öppnat en klinik med läkare och sjuksköterskor. Ma bedriver även förebyggande hälsovård då man besöker folk och vitamin A till barnen, och näringsriktig mat till barn som lider av allvarlig undernäring. Dessutom har man satt igång ett projekt för att förhindra blindhet bland barn, som beror på undernäring. Projektet är finansierat av brittiska Royal Commonwealth Society for the Blind, och administreras av **Suresh Ahujas** organisation i Indien. Det var på det viset jag fick kännedom om projektet. Jag träffade först Dr. Kothari på Sionsjukhuset och vi for sedan runt i Dharavi med bil.

Barnhem för blinda barn

Mina studiebesök i Bombay var ytterst givande. Det inleddes måndag förmiddag med ett besök till Mata Laxmi Nursery, ett daghem för blinda barn. Daghem är förresten fel uttryck för barnen, för många av dem kommer från olika slumområden eller från andra platser i landet, och dessa barn erbjuds också boende. Barnhemmet är inrymt i ett sjukhus med samma namn, nära det stora Sionsjukhuset.

I området bor många sindhier, hinduer från provinsen Sindh som valde att flytta till Indien i samband med Indiens delning 1947, då Sindh blev en del av Pakistan. En rik sindhisk dam lät donera hela sin förmögenhet till Mata Laxmi-sjukhuset för att se till att man erbjöd fri sjukvård för de fattiga. Samtidigt lät hon indiska blindfederationen disponera översta våningen.

Barnhemmet drivs helt och hållet med med insamlade medel, en hel del från regelbundna givare utomlands. Så fick jag veta att Inner Wheel-klubben i Malmö och regelbundet skickar pengar.

Tvillingbröder trycker böcker i blindskrift

Blindorkester spelar

På eftermiddagen tog jag så ett pendeltåg till Joggesewari och till Bannerjee Industrial Home for the Blind. Förutom att vara en skyddad verkstad för blinda, som namnet antyder, finns här ett tryckeri där man trycker böcker i Braille blindskrift. Två tvilling bröder, **Kanti** och **Shanti Shah** från Gujarat ansvarar för detta. Bröderna, lika som bär, blev blinda samtidigt i 15-årsåldern och de har hela livet levt och arbetat tillsammans. Enorma personligheter, nu 67 år, gamla.

Kanti förevisade mig tryckpressen, placerad i ett före detta garage. Här trycker man läroböcker åt alla blinda skolelever i delstaten Men de trycker också andra böcker som romaner och kartböcker. Jättekul att känna på en sådan atlas med upphöjda prickar istället för ritade kartor för att markera gränslinjer, floder etc.

Bröderna visade också sin egen lägenhet, ett rum på ovanvåningen i samma hus som tryckeriet och industrihemmets kontor var belägna.

Jag blev också förevisad skradderiet och väveriet. Och skojigt nog stötte jag på den blinda orkestern som hade repetition och jag kunde spela in dem. Orkestern framträder på olika fester och tillställningar. Träffade slutligen på en indisk frilansjournalist som kommit ut till Joggesewari för att göra ett reportage om Braille-pressen och de

fantastiska tvillingbröderna.

Tisdagen ägnade jag åt att besöka varenda avdelning på indiska blindförbundets (NAB) verkstäder i Worli och visades runt mesta tiden av **G T Matua**, chef för rehabiliteringsavdelningen. Bjuden på god sydindisk mat på hans arbetsrum.

Efter det for jag iväg norrut med buss till stadsdelen Bandra för att köpa ett par nya jeans i en affär rekommenderad mig av **Edmond Myall**. De gamla som jag köpt på Sri Lanka har gått sönder på bägge knäna så jag ska låta göra om dem till kortbyxor. Köpte ett par manchesterjeans för 135 rupees.

Arbetskonflikt på företag med blinda anställda

På onsdag eftermiddag var jag tillbaka till Worli och NAB:s verkstäder. For med buss nr 135 från Mazegaon till Gowalla Tank och därifrån buss nr 83 till Worli. Jag hade avtalat möte med **Mr. Gomez**, vars jobb är att placera ut blinda personer på vanliga arbetsplatser. Hade bett honom att få träffa några sådana personer som jobbar ute på företag, och det hade han förberett.

Vi besökte tre arbetsplatser på fabriker alldeles i närheten. Först till Metal Box, stort företag som tillverkar metallburkar och tuber till livsmedels- och kosmetikaindustrin. Vi träffade tre blinda män som jobbade med att vika lådor och packa.

Det låg konflikt i luften när vi var där. Direktören som vi träffat inledningsvis hävdade att det pågått en maskningsaktion den senaste veckan, och företaget hotade nu med att sänka lönerna. Ett anslag om detta hade satts upp på morgonen, och nu var personalen inställda på att strejka.

Vi lämnade Metal Box och tog oss till det stora indiska läkemedelsbolaget Glaxo. Här var det ytterst noga med säkerheten, som utländsk besökare måste jag fylla i ett särskilt formulär. Tillsammans med en personalassistent tog vi oss till en avdelning där tre blinda män arbetade vid ett löpande band ihop med idel tjejer. Vika kartonger och skicka vidare, samma monotona sysselsättning som på föregående arbetsplats. En av killarna talade god engelska så jag kunde sitta och snacka med honom utan tolkhjälp.

Stimulerande arbetsmiljö på Siemens fabrik

Slutligen till tyska Siemens, den ena av deras två fabriker i Bombay. Även här blev vi mottagna av en personalassistent som gav oss information i förväg. Betydligt högre löner här än på Metal Box och Glaxo. Där tjänar arbetarna cirka 1000 rupees i månaden, medan de på Siemens erbjuds man 1700. Och dessutom en mycket mer stimulerande arbetsmiljö.

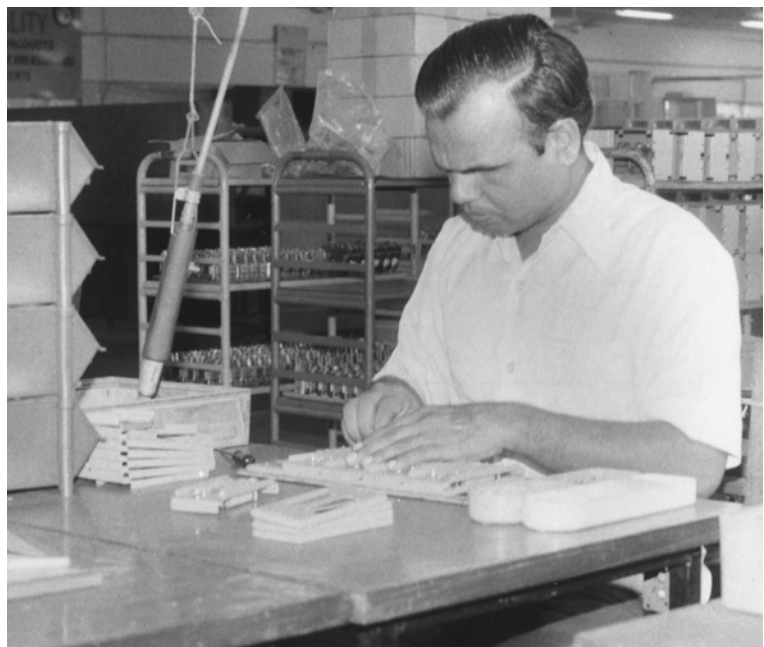
Vi besökte två avdelningar, på den ena jobbade en blind anställd och på den andra två stycken. Tyst och lugnt arbetade man med att sätta samman signaler för de indiska järnvägarna. Efteråt bjöds vi på lunch i direktionsmat-salen och fick träffa chefen för den elektroniska avdelningen, en av tio tyskar på fabriken.

På eftermiddagen for jag ner till centrum och besökte Suresh Ahuja på hans kontor vid Flora Fountain och informerade honom om mina fantastiska studiebesök som han planerat åt mig. På kvällen blev jag sedan hembjuden till honom på middag. Tiden däremellan spenderade jag med att ta en promenad i centrala Bombay. Kom inte hem till Mazagaon förrän vid midnatt, till följd av de usla bussförbindelserna efter klockan 22.

Torsdag förmiddag besökte jag så Helen Kellers institutet för döva och dövblinda. Ett mycket intressant besök. Som jag redan berättat om i föregående brev.

Lars Eklund

Pune – svenskstaden i Västra Ghatsbergen

Pune 31 juli 1982

Snabb förflyttning till Pune. Jag anlände igår klockan 19:45 efter fem timmars resa från Bombay, och har ett dubbelrum på tredje våningen på Kailash Lodge för 35 rupees. Det blev min första hotellnatt sedan Ahmedabad. Ändå tycker jag att det är dyrt, för det spräcker min budget som helst ska vara 34 rupees om dagen. Så jag funderade på att byta hotell idag för jag ville dock stanna kvar ytterligare en natt i Pune. Behöver tid att skriva om tiden i Bombay liksom skriva brev hem.

I morgon börjar alltså augusti, min sista res-månad som avslutas med hemfärd från Rangoon den 1 september. Jag har varit borta så länge att det kan kännas nytt och fräscht att komma åter till Sverige.

Detta är **Rajneeshs** stad, fastän gurun flyttat till Kalifornien, och mängden av sexdyrkande europeiska anhängare minskat.

Det är också "svenskstaden". Cirka en mil innan vi nådde Punes centrum passerade vi moderna fabriker, däribland Atlas Copco sida vid sida med Sandvik. Resan bestod av en kraftig stigning i Västra Ghatsbergen envist uppför till Londavla där vi pausade.

Framme i Pune tog jag dumt nog en riksha från busstationen invid järnvägsstationen. Missade notera att här fanns många små hotell som förmodligen var billigare än det som jag tog in på. På kvällen var jag borta vid hotelldistriktet och åt middag: Grönsaksbullar, chutney, sandwich och limejuice för 6 rupees.

Bugs, bugs, förbaskade vägglöss

Klockan är 12:30. Det är mulet men inget regn. Lagom varmt här uppe på Dccanplatån, på 700 meters höjd, stora lummiga trädgårdar. Många fabriker finns här, Pune är med sina 900 000 invånare en betydande industristad där även svenska företag är representeradesom nämnts ovan. Såg ju från bussen Atlas Copcos och Sandviks anläggningar.

Bugs, bugs. När jag lagt mig igår kväll tyckte jag att det kliade och jag fått bett över hela kroppen. Konstigt tänkte jag eftersom jag inte sett till några myggor på kvällen. Men när jag tänder ljuset finner jag att sängen är tillhåll för vägglöss. Samma obehagliga upplevelse som jag hade på ett hotell i Saidpur, Bangladesh. Dödade så många jag kunde hitta och skakade sängkläderna. Lade mig på nytt men det dröjde inte länge förrän det åter började klia. Klockan halv tre kallade jag på personalen. Som kom och sprutade fotogen under madrassen. Hjälpte men istället stank rummet av fotogen. Nu på morgonen har jag fått byta rum till ett garanterat fritt från vägglöss.

Förmiddagen har jag ägnat åt att skriva dagbok och brev hem samt granskat mina anteckningar från studiebesöken i Bombay. Men klockan 15 ska jag följa med på en guidad busstur runt i Pune, precis som jag gjorde i Jaipur.

Palaysey där Mahatma Gandhi var internerade

Klockan är 21:00, dricker min andra öl på restaurang Sher-e-Punjab och har ätit kycklinglever masala och ris, suveränt gott. En majoritet av gästerna här är sikher. Jag sitter i ena hörnet av restaurangen.

Jag for med bussturen runt stan och besökte många platser men upplevde inget särskilt intressant mer än ett Aga Khan-palats där **Mahatma Gandhi** och hustrun **Kasturba** satt internerade i början av 1940-talet, och det var här Kasturba avled. Såg dessutom ett Shiva- och ett Ganeshtempel liksom ett privat museum fyllt med gamla dörrar, lampor och instrument. Med bussen var en trevlig forskare från Indian Institute of Technology (IIT) i Bombay, **P G Victor**, och vi blev bekanta. Han var ingenjör men arbetade dessutom som översättare av teknisk litteratur från ryska till engelska. Nu befann han sig i Pune för att delta i en tysk språkkurs i Goetheinstitutets regi. Efter bussturen besökte vi hans hostel, snackade och drack kaffe på en servering, varpå han följde mig en bit på vägen till mitt hotell.

På väg mot Goa

Imorgon reser jag vidare mot Goa. Det är emellertid en lång resa dit och tågförbindelserna närmare Goa har skurits av på grund av häftiga monsunregn varför jag antagligen gör resan i två etapper.

Först har jag köpt en andraklassbiljett till järnvägsknutpunkten Miraj. Om jag tar tåget 06:40 imorgon bitti når jag dit klockan 13, och kan då ta en långfärdsbuss till staden Belgaum i Karnataka, övernatta där och slutligen resa till Goa på måndag.

Lars Eklund

Programme in Bombay for
Mr. Lars Eklund, Journalist from Sweden

Arranged by Suresh C. Ahuja, Executive Officer, National Association for the Blind, Jehangir Wadia Building, 51 Mahatma Gandhi Road, Bombay 400 023. Telephone: Office 25 44 04 Home 24 40 02.

Monday, July 26, 1982:

10.30 a.m.

NAB Mata Lachmi Nursery for the Blind
Mata Lachmi Hospital
218 East Sion Road
Bombay 400 022

Meet Mrs. P. Kotwani - Telephone: 48 21 70

From Dockyard Road station to Tej Bahadur Singh (formerly Koliwada) on the Central Railway Harbour branch.

Maximum 15 minutes on the train. 3 minutes walk from the station to Mata Lachmi.

2.30 p.m.

Visit NAB Regional Braille Press at M.N. Banaj Industrial Home for the Blind, 280 Swami Vivekananda Road, Jogeshwari West, Bombay 400 102. Telephone: 57 24 87 and 56 36 88.

Meet Mr. Kanti C. Shah.

From Tej Bahadur Singh (Koliwada) Station to Kurla station on Central Railway (Main line).
From Kurla station to Dadar on Central Railway
From Dadar to Jogeshwari on Western Railway.

From Jogeshwari West 2 minutes.

Tuesday, July 27, 1982:

10.30 a.m.

Visit NAB Workshop for the Blind
Opp. Passport Office and Band Box House
Dr. Annie Besant Road
Prabhadevi
Bombay 400 025. Telephone: 422 43 47

Meet Mr. S.G. Pai, Director or Mr. G.D. Dixit Deputy Director. At Workshop you can also visit:

- a) NAB Department of Rehabilitation (Mr. G.T. Matta)
- b) NAB Telephone Training Centre (Mr. K.A. S)
- c) NAB Talking Book Studios (Mr. Anwar)

- d) NAB Louis Braille Memorial Research Centre (Mr. S. Datrangle)
- e) Home Teaching Service (Miss Kusum Naik)
- f) Mobility Training Service (Ms. Leena Chaudhari)
- g) NAB Vending Stands and Self Employment Programme (Mr. M.V. Mangsulikar).

Mr. Pai and Mr. Dixit will arrange for you to visit any of the above programmes that you may desire to see.

From Dockyard Road Station to Byculla Station.
From Byculla station Worli either by bus or by Taxi. *Bus 135 to Swati Tank. See bridge, cross Main Road, Catch 83 or 84.*

Wednesday, July 28, 1982:

Morning

Visit employed blind persons.

*Meet Mr. Om pa NAB Workshop at 10.00
Tagged passport.*

Afternoon

Meet Mr. Suresh Ahuja at the NAB office.

Thursday, July 29, 1982:

10.30 a.m.

Visit Helen Keller Institute for the Deaf & Deaf Blind
Municipal Secondary School
South Wing, Ground Floor
Near 'S' Bridge
N.M. Joshi Marg
Byculla West
Bombay 400 011

Meet Mrs. Behroz N. Vacha, Principal
Telephone 39 70 52

From Dockyard station to Byculla station by train. From Byculla Station about 10 minutes walk.

Friday, July 30, 1982:

10.15 a.m.

Visit NAB Abdullah Fazalbhoy Eye Care Centre - Dharavi Project.

Meet Dr. (Mrs) Gopa Kothari, Project Director at L.T. M.M. Colkge & Sion Hospital
Department of Preventive & Social Medicine
Sion, Bombay 400 022

Telephone: Hospital 47 63 81 Ext. 23
Res. 53 79 33

From Dockyard station to King Circle Station
on Central Railway (Harbour)

5 minutes walk from King Circle Station to
Sion Hospital.

हवाई पत्र
Aerogramme

Nr 25
Jkt. 1982-08-04.

Familjen Eklund

Sesterviken

S-440 92 Svanesund

SWEDEN

SECOND FOLD

भेजने वाले का नाम और पता:-
Sender's Name and Address:-

Lars Eklund

Bombay

India